

В. Б. Суркін (м. Ужгород).

**ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ —
АКТУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ СУЧАСНОСТІ
(на прикладі західних областей Української РСР)**

Інтернаціональне виховання молоді в сучасних умовах є одним з актуальних виховних завдань КПРС. Це викликано рядом причин як внутрішнього, так і зовнішнього характеру. До числа перших належать ті причини, які зв'язані з черговим етапом розвитку національних відносин в СРСР — функціонуванням нової історичної спільності людей, всебічним поступовим зближенням соціалістичних націй і народностей.

---

⁷ «Закарпатська правда», 1974, 10 жовтня.

До числа причин зовнішнього характеру належить все зростаюча увага буржуазних ідеологів, соціологів і ревізіоністів усіх мастей до молоді соціалістичних країн, їх намагання зробити націоналізм опорою в боротьбі проти соціалізму і пролетарського інтернаціоналізму.

Нинішня радянська молодь — це післявоєнне покоління людей, яке не пройшло школи класової боротьби, яке знає про героїчні подвиги нашого народу в боротьбі за перемогу соціалізму і у Великій Вітчизняній війні лише з оповідань старших, з книг і кінофільмів. Сучасне молоде покоління у своїй більшості не має достатнього життєвого досвіду, внаслідок чого окремі його представники не завжди глибоко розуміють події внутрішнього і міжнародного життя, не завжди можуть самостійно розібратися в суспільних процесах, зокрема, в області національних відносин, що намагаються використати наші ідейні противники.

Враховуючи це, КПРС вказує на неприпустимість якого б то не було послаблення виховної роботи, постійно нагадує слова В. І. Леніна про те, що «...всьяке применшення соціалістичної ідеології... означає тим самим посилення ідеології буржуазної»¹. В умовах все повнішого утвердження принципів мирного співіснування держав з різним соціальним ладом, коли особливого значення набуває боротьба ідей, завдання комуністичного, зокрема, інтернаціонального виховання молоді, її революційного, класового загартування стають для партійних і радянських організацій все більш актуальними і відповідальними.

Важливою передумовою підвищення ефективності здійснюваної в цьому напрямку роботи є усвідомлення специфіки завдань, що потребують вирішення, урахування тих конкретних особливостей, в яких вони реалізуються. Це особливості, пов'язані з історичним минулим краю чи області, їх географічним розташуванням, національним складом населення і т. п. Наочним прикладом у цьому відношенні є західні області України, для партійних і комсомольських організацій яких завдання інтернаціонального виховання молоді мають особливу актуальність.

¹ Ленін В. І. Повне зібрання творів, т. 6, с. 37—38.

Це обумовлене, по-перше, тим, що західні області України пізніше від інших увійшли до складу СРСР. Населення цих областей протягом тривалого часу піддавалось дії буржуазної пропаганди, гаслом якої був націоналізм, великим був тут вплив реакційного духовенства, яке брало активну участь у політичному і суспільному житті. Достатньо сказати, що лише на Закарпатті на час визволення його Радянською Армією нарахувалось 928 релігійних об'єднань різних віросповідань, багато сектантських організацій². Всім їм була притаманна вузьконаціональна замкнутість.

По-друге, важливість інтернаціонального виховання молоді в західних областях України впливає із багатонаціонального складу населення цих областей. Наприклад, у Закарпатській області проживають представники майже 30 національностей нашої країни³, у Чернівецькій — 86 національностей і т. д.⁴. Було б помилковим вважати, що цей сприятливий фактор сам собою приведе до вироблення в молоді почуттів інтернаціоналізму. Тут конче необхідна спрямовуюча роль партійних організацій.

Актуальним завданням робить інтернаціональне виховання в умовах західних областей України і та обставина, що більшість з них є прикордонними. Через них пролягли міжнародні туристичні маршрути, причому слід зазначити, що туристський обмін за останні роки значно зріс. Якщо в 1966 році по лінії Бюро міжнародного молодіжного туризму «Спутник» в СРСР приїжджало 38 тис. іноземців⁵, то в 1974 — більше 100 тисяч, а загальна кількість туристів перевищила 2 млн. чоловік⁶. Тільки Закарпатську область щорічно відвідують понад 30 тис. туристів, а через прикордонну станцію Чоп проїжджають до 70 тис. іноземних туристів⁷.

На жаль, не всі вони перетинають кордон нашої країни з добрими намірами. Нерідко трапляються такі

² Из опыта идеологической работы. М., Политиздат, 1973, с. 156.

³ «Радянська Україна», 1972, 25 квітня.

⁴ «Комуніст України», 1975, № 8, с. 15.

⁵ «Наука убеждать», М., «Молодая гвардия», 1967, с. 641—642.

⁶ Яровой В. Демократическая молодежь планеты в борьбе за мир. К., 1974, с. 29.

⁷ Партархів Закарпатського обкому Компартії України, ф. 125, оп. 1, спр. 166, арк. 144.

«гості», які намагаються провезти з собою буржуазно-націоналістичну літературу, під час зустрічей з радянськими людьми розповсюджують наклепницькі слухи, направлені проти дружби народів СРСР. І це зовсім не випадкове явище. Туризм буржуазні ідеологи іменують новою зброєю, якій відводиться значна роль в ідеологічних диверсіях проти соціалістичних країн.

В останній час значно зріс обсяг західного радіомовлення мовами національних республік СРСР. Тільки радіостанція «Свобода» веде передачі 22 мовами народів радянських республік⁸. Причому буржуазні радіостанції не задовольняються роллю звичайного брехуна. Їх завдання — всіляко розпалювати націоналістичні, шовіністичні настрої.

Неабияке значення має і той факт, що значна частина жителів західних областей має стійкі сімейні зв'язки з закордоном. Щорічно до своїх родичів виїжджають тисячі жителів західних областей, приходять із-за кордону десятки тисяч листів і посилок. Цілком зрозуміло, що під час листування, особистих контактів з людьми, які проживають в капіталістичних країнах, на жителів західних областей республік може здійснюватися певний ідеологічний вплив.

Всі ці особливості, взяті разом, роблять завдання інтернаціонального виховання трудящих, зокрема, молоді західних областей України, особливо актуальним завданням. Як свідчить досвід роботи партійних і громадських організацій західних областей, лише врахування спільних завдань і конкретних особливостей роботи в цьому напрямку, застосування різних форм і методів роботи з молоддю можуть привести до бажаних результатів.

---

⁸ Вачнадзе Г. Н. Антенны направлены на Восток. М., Политиздат, 1975, с. 118.